

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		BUDAPEST KÖRNYÉKI TÖRVÉNYSZÉK
Ügyszám: IV/ 01324 - 0 / 2020		Gazdasági Kereskedelmi Pénzügyi Osztály
Érkezett: 2020 JÚL 30.		Érkező: 2020 JÚL 27
Példány: 1	Kérelőiroda: 24	Érkező módja: személyesen / postán / gyűjtőadatokkal / elektronikus úton / faxon
Melléklet: 24	Példány: 36.40.813/2017/18.	Melléklet: 37

a Budapest Környéki Törvényszék útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az írat elektronikus iratról
készített másolat

2020 -07-28
Jrf1

aláírás

Alulírott,

██████████ cégvonat I/1. számon csatolva; továbbiakban:
Indítványozó), jogi képviselőm, a Karsai Dániel Ügyvédi Iroda (székhely: ██████████
██████████ eljáró ügyvéd: dr. Karsai Dániel András; meghatalmazás I/2. szám alatt
csatolva) a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtett indokok alapján a Kúria Pfv.VI.21.563/2019/5. számon hozott ítéletét (I/11. szám alatt csatolva) a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.096/2019/10-I. számon hozott ítéletére (I/9. számon csatolva) és a Budapest Környéki Törvényszék 3.G.40.813/2017/18. számú ítéletére (I/5. számon mellékelve) kiterjedően, mint alaptörvény-ellenes bírói döntéseket megsemmisíteni szíveskedjék.

A kérelem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének a XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog) és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése (tulajdonhoz való jog).

A kérelem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a és 43. § (4) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntéseket.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy Indítványozó felperes volt a Kúria felülvizsgálati eljárásában, és az az alapjául szolgáló, a Fővárosi Ítéltáblán valamint a Budapest Környéki Törvényszéken folyó kártérítés iránti perben.

A Kúria Pfv.VI.21.563/2019/5. számon kelt ítéletét Indítványozó 2020. május 28. napján vette kézhez, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű”, illetve jelen ügyben a bíróságok döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség állt fenn (Abtv. 29. §). Ugyanis az ügy tárgyát egy olyan bírósági eljárás képezi, amelyben az Indítványozótól alkotmányellenesen tagadták meg az eljáró bíróságok a perbeli legitimációját, és így az igénye érvényesíthetőségét. Súlyosan sérült tehát a tisztességes eljáráshoz való joga [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], illetve azon belül a törvényes bírósághoz való joga, illetve emellett az indokolt bírói döntéshez való joga is. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme következtében az eljáró bíróságok megfosztották Indítványozót a tulajdonhoz való jogától [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés]. E körülmények pedig megvalósítják az Abtv. 29. § szerinti bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség követelményét.

Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében jelen indítvány a Budapest Környéki Törvényszéknél került előterjesztésre.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése alapján az Indítványozó kéri adatai zártan kezelését.

I. A tények

A per előzményei

1. Indítványozó vadgazdálkodással, vadgazdálkodási szolgáltatással foglalkozó gazdasági társaság. Indítványozót az Alperes [REDACTED] alapította [REDACTED] ben abból a célból, hogy az Alperes kezelésében levő állami területen egy 700 hektáros vadaskert jöhessen létre. Alperes állami tulajdonban levő [REDACTED] amely Indítványozó alapításakor a vadászterület tulajdonosa volt. Még mielőtt a vadaskert kivitelezése megkezdődhetett volna, Alperes és a két másik tulajdonos értékesítették az üzletrészeiket a [REDACTED] nek 120%-os árfolyamnyereséggel, és azzal az ígérettel, hogy az Indítványozó megvalósíthatja az Alperes kezelésében levő vadaskertet, és azt örökösen üzemeltetheti. A [REDACTED] megvásárolta az Indítványozó üzletrészeit, amiben az Alperes is tulajdonos volt.
2. Indítványozó az Alperessel, mint földtulajdonossal előhaszonbérleti szerződést kötött a 676,1 ha erdő vadászati joga hasznosítása tárgyában. Az Alperes a szerződés feltételeit nem tudta teljesíteni, ezért 1997. augusztus 15. napján megállapodás alapján megegyezett a vadászati jogot megkapó földtulajdonosi közösséggel (a továbbiakban: Közösség), hogy a területen az Indítványozó vadaskertet létesíthet, különleges rendeltetésű, önálló vadászati joggal rendelkező vadászterületként. A Közösség polgári jogi társaság [lásd: a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 568. §], amely önálló jogalanyisággal nem rendelkező személyösszesség, a tagok a jogaikat a képviseletüket ellátó képviselőkön keresztül gyakorolják, amely a Közösség esetében a [REDACTED] volt (a továbbiakban: [REDACTED]). A [REDACTED] tagjai és a Közösség tagjai szinte megegyeztek.
3. Indítványozó társaságnak a [REDACTED] részére történő eladásakor az Alperes valamennyi ingó és ingatlan vagyont kivont a cégből, és gyakorlatilag egy üres bankszámlával adta át a céget az új tulajdonosoknak. Indítványozó egyetlen értéke akkor a leendő vadaskert területére vonatkozó ígéret volt.
4. 1996-ban kiderült, hogy a területre vonatkozó vadászati jog nem az Alpereshez került, hanem a [REDACTED]. Tehát a 1996-tól 2007-ig terjedő időszakban a [REDACTED] saját jogon volt a vadászati jog jogosultja. Így az Alperes meggyőzte a [REDACTED] hogy egy négyoldalú megállapodás keretében adja bérbe Indítványozónak a vadaskertnek szánt mintegy 700 ha-os területet. Az erről szóló, Alperes, [REDACTED], a [REDACTED] és Indítványozó között 1997. február 20. napján létrejött megállapodást I/3. számon mellékeljük.

A [REDACTED] négyoldalú szerződés 2/ pontjában a következőképpen volt megjelölve: „a vadászatra jogosult a [REDACTED], mint a vadászterület tulajdonosainak közössége”.

5. A megállapodásnak megfelelően 1997-től Indítványozó megkezdte a beruházást, megépítette a vadaskert kerítését és egyéb vadászati létesítményeket, illetve jelentős dám- és őzállományt vásárolt a kertbe. A bérleti szerződés értelmében Indítványozó a [REDACTED] keresztül fizette a hektáranként számított földhasználati díjat az Alperesnek.

6. 2006-ban Indítványozó kérelmezte a Vadászati Hatóságtól, hogy a vadaskert engedélyét bővítsse ki a vaddisznó tartás engedélyével, amit a Hatóság meg is adott.

7. Szintén 2006-ban az előzetes ígéretekkel szemben az Alperes nem írta alá azt a kérelmet, amellyel az Indítványozó által üzemeltetett vadaskert önálló vadászati jogot kaphatott volna. Ezért Indítványozó 2007. március 29. napján egy újabb, 10 évre szóló, üzemeltetési, fenntartási és bér vadászati bérleti szerződést kötött a [REDACTED] amelyben már nem csak a korábbi földhasználati díjat kérték Indítványozótól, hanem évi [REDACTED] bérleti díjat és a vaddisznó-szaporulat egy részét is. A felek fenntartották a szerződés meghosszabbítására való jogot.

8. 2007-től Indítványozó folyamatosan felújította a vadaskert külső és belső kerítését, illetve új vadászlesek és etetőket létesített, azaz jelentős beruházásokat eszközölt a vadaskerten saját költségén. 2015-ben és 2016-ban ismét jelentős beruházásokkal felújította a vadaskertet és több millió forint értékben vaddisznóállományt vásárolt.

9. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 2017. március 1. napján hatályos végrehajtási rendeletére hivatkozással az Alperes 2017. március 13. napján kelt levelével arról tájékoztatta Indítványozót, hogy a [REDACTED] számú vadászterületet a [REDACTED] átveszi, és a Vtv. alapján el kíván számolni Indítványozóval.

10. Indítványozó 2017. április 19. napján engedményezés útján megszerezte a [REDACTED] az Alperessel lefolytatandó elszámolás jogát, [REDACTED] az elszámolási eljárásban nem kívánt részt venni. Indítványozó a fentiekről tájékoztatta Alperest, majd a vadaskert és az abban történt beruházások, illetve az állatállomány értékének igazságügyi szakértői véleménnyel megállapított értéke alapján megkezdte az egyeztető tárgyalásokat, Alperes megtérítési kötelezettségét elősegítendően. Azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre, Alperes az igazságügyi szakértői véleményben megállapított értéknek csupán a töredékét kívánta megtéríteni Indítványozó felé.

Az elsőfokú bírósági eljárás

11. Indítványozó a fentiek alapján 2017. december 14. napján keresettel (I/4. számon mellékelve) élt az Alperessel szemben a Budapest Környéki Törvényszéken kártérítés megfizetése iránt. A keresetében az elszámolás keretében megfizetendő, több mint [REDACTED] Ft-os követelést és annak törvényes kamatai, valamint [REDACTED] Ft utaló magatartással okozott bíztatási kár megtérítését kérte Indítványozó. Kiemelte Indítványozó, hogy az Alperes által is tudott volt Indítványozó azon szándéka, mely szerint a vadaskert üzemeltetését 20 évvel ezelőtt kizárólag azzal a feltétellel vállalta el, hogy azt határozatlan időre folytathatja. Indítványozó az üzemeltetést, és a kimondottan hosszú távon megtérülő beruházásait határozott időtartamra szóló tevékenység végzésére nem kötötte volna meg. Indítványozó ezen szándékával Alperes is tisztában volt, így pedig Alperes Indítványozót a jóhiszeműen szerzett jogainak gyakorlásától fosztotta meg. Indítványozó többször is felajánlotta az Alperesnek a pert megelőzően, hogy a létesítményeit nem kívánja értékesíteni Alperesnek, hanem továbbra is üzemeltetni kívánja a vadaskertet és az abba a saját vagyonából investált létesítményeket, Alperes ettől teljességgel elzárkózott.
12. A Budapest Környéki Törvényszék 2018. december 5. napján 3.G.40.813/2017/18. számon ítéletet (I/5. számon mellékelve) hozott az ügyben, melyben elutasította Indítványozó keresetét. Az ítélet alig 2,5 oldalas indokolásában a Törvényszék előadta, hogy a Vtv. Alperes vadászati jogának keletkezésekor (2017. március 1. napja) hatályos 16. § (3) bekezdése alapján keletkezett az Alperes elszámolási kötelezettsége, amely a korábbi vadászatra jogosulttal szemben áll fenn. A Törvényszék e körben megválaszolandó kérdésként jelölte meg, hogy Indítványozó a vadaskertbe történt beruházásai megtérítésére vonatkozó követelését a korábbi vadászatra jogosulttól szerezte-e, Indítványozó a korábbi vadászatra jogosult jogutódjának tekinthető-e.
13. A Törvényszék a Vtv. 6. § (2) bekezdése és (3) bekezdése alapján vizsgálta a korábbi vadászatra jogosult személyét. Illetve rögzítette, hogy a Vtv. 6. § (4) bekezdése alapján a vadászatra jogosultat a Vadászati Hatóságnak nyilvántartásba is kell vennie. Alperes becsatolta a perben a Vadászati Hatóság 2008. február 21. napján kelt határozatát, amelyben a hatóság a Közösséget vette vadászatra jogosultként nyilvántartásba az Indítványozó által korábban üzemeltetett vadaskertet is magába foglaló vadászterületet érintően. Rögzítette a Törvényszék, hogy csupán annyi volt megállapítható, hogy a [REDACTED] Tulajdonosi Közösségnek a

képviselője volt. A Vadászati Hatóság iratai között a Törvényszék megállapítása szerint fellelhető volt egy, a vadászatra jogosult hatósági nyilvántartásba vételéhez szükséges kérelemhez mellékelte haszonbérleti szerződés, amelyben haszonbérliként a Község, haszonbérbeadóként pedig a [REDACTED] volt feltüntetve, azonban a haszonbérbe vevő (a Község) ezt az okiratot nem írta alá. Így a Törvényszék szerint a perben nem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy a Község a terület hasznosítása tárgyában a [REDACTED] haszonbérleti szerződést kötött.

14. Megállapította a Törvényszék, hogy Indítványozó a jogelődjét érintően a per során nem tudta bizonyítani olyan kötelmi jogviszony létét, amely alapján a [REDACTED] a vadászatra jogosultságot megszerezte volna. Így a perben rendelkezésre álló vadászati hatósági határozatokból a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy Alperest megelőzően az Indítványozó által üzemeltetett vadaskertet is magában foglaló Vadászterület vadászatra jogosultja maga a Község volt, és nem a [REDACTED]. Így elszámolási igénye alperessel szemben is csupán a Községnek lehetett. Ezért a Törvényszék szerint Indítványozó az Alperessel szemben sem elszámolási, sem kártérítési igényt nem érvényesíthetett, mivel megítélése szerint Indítványozó a perben perbeli legitimációval e körben nem rendelkezett.

15. A bízattási kárigénnyel kapcsolatban megállapította a Törvényszék, hogy az Indítványozó által előadott tényállás szerint az üzletrész értékesítéséből Indítványozónak magának nyilvánvalóan kárigénye nem keletkezhett, hiszen az adásvételi szerződés és az ezzel összefüggésben elhangzott Indítványozó által állított ígérek, illetve azok be nem tartása, nem Indítványozó vagyonában, hanem Indítványozó tulajdonosának, tulajdonosainak vagyonában idézhettek elő értékcsökkenést.

A másodfokú bírósági eljárás

16. A Törvényszék ítélete ellen Indítványozó fellebbezéssel élt (I/6. számon mellékelve) a Budapest Környéki Törvényszék ítélete ellen.

17. Az elsőfokú ítélet szerint Indítványozó keresete azért nem megalapozott, mert „felperes [Indítványozó] a kártérítési követelését részben arra alapította, hogy a felperes, mint új vadászatra jogosult a korábbi vadászatra jogosulttal elszámolni köteles”. Indítványozó leszögezte, hogy soha nem állította, hogy ő lenne az új vadászatra jogosult. Kiemelte, hogy a jogait kétségtelenül jóhiszeműen gyakorolta a perben és az azt megelőző időszakban is.

18. Előadta, hogy megilleti az aktív perbeli legitimáció, mivel rPtk.328. § (1) bekezdése alapján jogszerűen, engedményezés útján szerezte meg a [REDACTED] az Alperessel szembeni elszámolási jogot. Az engedményezésről a kötelezettet, azaz Alperest értesítették. Rámutatott Indítványozó, a vonatkozó legfelsőbb bírósági gyakorlat alapján az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége csak az engedményező és az engedményes jogviszonyára hat ki, az érvénytelenség az adós fizetési kötelezettségét nem érinti (EBH 2003/957. számú elvi határozat). Kiemelte Indítványozó, hogy az engedmény elvontsága folytán nem hivatkozhat az adós olyan kifogásokra, amelyek az engedményező és az engedményes közötti jogügylet hiányosságaiból erednek.
19. Alperesnek a Vtv. alapján el kell a korábbi vadászatra jogosulttal elszámolnia. A [REDACTED] mint a vadászatra jogosult 1997-ben bérbe adta a vadászterületén található vadaskertet Indítványozónak. Indítványozó e szerződés meghosszabbítását célzó fenntartási, üzemeltetési és bérvadászati szerződést kötött 2007. március 29. napján [REDACTED]. A bérleti szerződés utolsó napja 2017. február 28. napja. Fellebbezésében rámutatott Indítványozó, hogy a bérleti szerződés 1. pontja értelmében a vadaskert kerítése és a benne található vadgazdálkodási berendezések a bérlő, azaz Indítványozó tulajdonát képezik, illetve a Vtv. 9. § (4) bekezdése alapján a vadaskertben található vad tulajdonjoga is Indítványozót illeti meg.
20. Indítványozó részére a [REDACTED] 2017. április 19. napján engedményezte az elszámolási jogosultságot, Alperes pedig ennek tudatában folytatott egyeztetést Indítványozóval.
21. Alperes ezen fenti tényekkel teljes mértékben tisztában volt, az Alperes és Indítványozó a peren kívüli megállapodás reményében egyeztetést is folytatott, amely nem vezetett eredményre. Azonban Alperes 2017. szeptember 16. napján kelt levelében a választottbírósági eljárást szorgalmazva hívta fel Indítványozót a perindításra. Azaz még az egyeztetési eljárásban sem kifogásolta Alperes Indítványozó és a [REDACTED] elszámolási jogosultságát.
22. Indítványozó ezt követően összegezte, hogy megítélése szerint a perbeli legitimációját igazolta, illetve rámutatott, hogy azzal Alperes is tisztában volt. Kiemelte, hogy az elmúlt 10 év, azaz a perben vizsgálendő üzemeltetési ciklus alatt soha senki nem jelezte, hogy a [REDACTED] nem lenne a vadászatra jogosult, illetve úgy és olyan szerződést kötött Indítványozóval az Alperes tudtával és jelenlétében, hogy arra nem volt joga. A Földtulajdonosok Közössége sem jelezte soha Indítványozó felé, hogy jogosulatlanul folytatja

a tevékenységét a vadászterületen. A fentiekben kifejtettek, illetve a tárgyaláson meghallgatott tanúk vallomása alapján egyértelműen igazolásra került Indítványozó állítása. Hangsúlyozta Indítványozó, hogy sem a 2007-2017. közötti, sem az azt megelőző 10 éves időszakban nem merült fel egyetlen alkalommal sem, hogy Indítványozó és a [REDACTED] közötti, a vadászati jog átruházásról szóló szerződés érvénytelen lenne, mert azt a Közösséggel kellett volna megkötnie Indítványozónak.

23. A ráutaló magatartás és a 10 éven át (2007 és 2017 között) folytatott gyakorlat alapján okkal és joggal feltételezhette Indítványozó, hogy érvényes vadászati jog birtokában működteti a vadaskertet és vadásztat. Kiemelte, hogy az ezzel kapcsolatos fizetési kötelezettségeit is maradéktalanul teljesítette az Alperes felé, és az általa teljesített összeg soha egyetlen alkalommal nem került visszautalásra azon okból, hogy nem a jogosult teljesített.

24. Ezt követően a vonatkozó felsőbb bírósági gyakorlatot mutatta be Indítványozó, majd megállapította, hogy nem foghatott helyt az elsőfokú ítélet azon megállapítása, miszerint Indítványozó nem tudta a per során bizonyítani olyan kötelmi jogviszony létét, amely alapján a [REDACTED] a vadászati jogot megszerezte volna. Ugyanis Indítványozó 20 évig abban a hiszemben volt, hogy a vadaskertet jogszerűen, szerződéses kötelezettség alapján teljesíti. Megalapozatlan a Törvényszék azon állítása, hogy Indítványozó nem rendelkezett perbeli legitimációval, ugyanis kétségtelenül bizonyított tény, hogy a vadaskertet Indítványozó üzemeltette, Indítványozó végezte ott a beruházásokat, az ott vadászható vadállomány Indítványozó tulajdona.

25. Kiemelte, hogy ha és amennyiben a Törvényszék okfejtése helytálló lenne, úgy az a helyzet állhatna elő, hogy az Alperes senkinek nem köteles megtéríteni a beruházást, vagyis Alperesnek nem keletkezne elszámolási kötelezettsége, tekintettel arra, hogy a földtulajdonosi Közösség már nem létezik.

26. A biztatási kárigénnyel kapcsolatos törvényszéki érveléssel kapcsolatban előadta Indítványozó, hogy a bíróság e körben olyan tény bizonyítását várta el Indítványozótól, amelynek a létéről Indítványozónak nem volt tudomása.

27. Hivatkozott továbbá Indítványozó arra, hogy az 1995. december 1. napján aláírt apportlista (lásd: Indítványozó fellebbezése melléklete) szerint Alperes vagyoni értékű jogként a vadaskert területének bérleti jogát vitte be Indítványozóba, illetve a négyoldalú megállapodásban a [REDACTED] mint vadászatra jogosult (és mint a tulajdonosok Közössége) vállalt kötelezettségeket. Ezen okiratokkal alátámasztott tények igazolják, hogy

Alperes súlyosan rosszhiszeműen, megtévesztő magatartással járt el, amikor a bérleti jogviszony fennállta alatt nem jelezte Indítványozó felé, hogy szerinte nem a jogosulttól származik Indítványozó joga.

28. Alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. (I/7. számon mellékelve)

29. Az alperesi ellenkérelemre válaszul Indítványozó nyilatkozatot és észrevételeket (I/8. számon mellékelve) terjesztett elő, amiben felhívta az Ítéltábla figyelmét arra a tényre, hogy Alperes úgy vitatta Indítványozó perindítási jogosultságát, hogy a pert megelőzően mindvégig abban a hiszemben és tudatban tartotta Indítványozót, hogy az elszámolást vele kell lefolytatnia.

30. Alperes figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy Alperes hívta fel Indítványozót a perindításra, illetve Alperes élt Indítványozó felé a pert megelőzően egy egyezségi ajánlattal. Az ajánlatot Indítványozó nem fogadta el, mivel az a valós elszámolandók töredékét sem érte el, azonban ha azt Indítványozó elfogadta volna, úgy nem lett volna jelentősége Indítványozó perindítási jogosultságának, hiszen akkor felé teljesített volna az Alperes.

31. Hangsúlyozta Indítványozó, hogy a Földtulajdonosok Közössége nem jogi személy, a Közösség képviselőjét a [REDACTED] látja el. Ezért az Alperes az engedményezést alappal nem vitathatja, mivel a Közösség számonkérhette volna a [REDACTED] az engedményezésért, azonban ezt nem tette meg a Közösség.

32. Indítványozót az elsőfokú ítélet a jogérvényesítésétől fosztotta meg, holott arra alapja nem volt.

33. A Fővárosi Ítéltábla 2019. május 30. napján 20.Gf.40.096/2019/10-I. számon meghozott ítéletében (I/9. számon mellékelve) az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú ítélet indokolásában az Ítéltábla előadta, hogy megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival érdemben egyetértett. Kiemelte az Ítéltábla, hogy az üzemtervi ciklusra (azaz a vadászterület 10 éves hasznosításának ciklusa, 2007 és 2017 között) vonatkozó vadászatra jogosultság bizonyított fennállásának ügydöntő jelentőséget. Rögzítette, hogy a Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal 2008. február 21. napjától a Közösséget vette a vadászterület vadászatra jogosultjaként nyilvántartásba. Megállapította az Ítéltábla, hogy a per szempontjából releváns üzemtervi ciklus 2008. február 1. napjától 2017. február 28. napjáig tartott, amely időszak alatt a Közösség volt a vadászatra jogosult.

34. A Pest Megyei Kormányhivatal megállapította vadászterület határát, egyidejűleg a Közösséget vette nyilvántartásba. A Pest Megyei Kormányhivatal a Közösség és az Alperes közötti haszonbérleti szerződést jóváhagyta és a vadászterület vadászatra jogosultjaként 2017. március 1. napjától az Alperest, mint haszonbérletet nyilvántartásba vette. Megállapította az Ítéltábla, hogy a per szempontjából releváns második üzemtervi ciklus 2017. március 1. napján kezdődött, amely időponttól az Alperes lett a vadászatra jogosult.

35. Ezt követően a Vtv. alapján arra a következtetésre jutott az Ítéltábla, hogy a vadászati jogosulti elszámolás körében nincs jelentősége a jó- vagy rosszhiszemnek, jogszerűen azzal szemben érvényesíthető az elszámolás, aki a megelőző üzemtervi ciklusban a vadászatra jogosult volt. Az Ítéltábla megítélése szerint Indítványozó a per során nem tudta bizonyítani, hogy a [REDAKTOR] nyilvántartásba vett vadászati jogosultsággal rendelkezett volna, ezáltal a vadászati jogosulti elszámolást érvényesen Indítványozóra nem engedményezhette.

36. Indítványozó által a fellebbezéséhez csatolt okiratokról megállapította az Ítéltábla, hogy azoknak nincs ügydöntő jelentősége, mivel a rPp. 235. § (1) bekezdése szerint nem vehetőek figyelembe. Az Ítéltábla ezen állítását azzal indokolta meg, hogy az Indítványozó által hivatkozott 63895/1997. sz. határozat 1997. november 14. napján kelt, melyben a Földművelésügyi Miniszter engedélyezte a [REDAKTOR] vadaskert létrehozását, így mivel az a perben vizsgálendő első üzemtervi ciklust megelőző időszakra vonatkozik, és a perben történő vizsgálatakor 22 éves dokumentum volt, ezért az a perben relevanciával nem bír, annak becsatolására az Indítványozónak az elsőfokú eljárás során is lehetősége lett volna.

37. Az Indítványozó által hivatkozott 04.3/1392/2/2008. sz. határozat a [REDAKTOR] kérelme a vadaskert átminősítésére, amely határozat 2008. október 21. napján kelt, és az Ítéltábla megítélése szerint az Indítványozó részére is kézbesítésre került.

38. Indítványozó másodlagos, kártérítés iránti igényével kapcsolatban az alábbiakat állapította meg. A kártérítési igényt az elszámolási igény tényállási elemeire alapította Indítványozó, aki az állítása szerint határozott időre szóló tevékenység végzése nem kötött volna szerződést, a vadaskertbe nem ruházott volna be. Az Ítéltábla szerint Indítványozó az Alperes károkozó magatartását az Alperes által 1995-ben tett, be nem váltott ígéretére, a perbeli legitimációját a [REDAKTOR] engedményező nyilatkozatára alapította. Az Ítéltábla megítélése szerint Indítványozó és Alperes között nem jött létre a beruházások megkezdése előtt olyan kötelmet keletkeztető jogviszony, amely alapján Indítványozó a kárigényét Alperessel szemben érvényesíthetné. Az Indítványozó a bíróság szerint a közel 22 évig tartó

gyakorlatával beleegyezett azon kapcsolatba, amelyet a perben károkozó magatartásként megjelölt. Az Ítéletábra szerint Indítványozótól elvárható lett volna a beruházások megkezdése előtt a pozícióját kötőerővel rendelkező megállapodásban rögzíteni, valamint az engedményező jogosultságának terjedelmét előzetesen tisztázni. (Az Ítéletábra annak ellenére helyezkedett erre az álláspontra, hogy a Felek között a pert megelőző egyeztetési eljárásban nem volt vitatott sem Indítványozó, sem pedig a jogelőd [REDACTED] elszámolási jogosultsága.) Kiemelte továbbá az Ítéletábra, hogy Indítványozónak az Alperessel szembeni igénye e körben az Alperes kártérítő felelősségének hiánya okán is alaptalan. Az Ítéletábra szerint önmagában az Alperes ígéretére alapítva, a szerződés létrejöttének elmaradása nem alapozza meg az utaló magatartás miatt a biztatási kár megtérítésének kötelezettségét. A kár megtérítésére csak az adhat alapot, ha az Alperes szándékosan hozza a másik felet abba a helyzetbe, hogy magas költségű beruházásokat végezzen, majd pedig lényegében ésszerű indok nélkül, önkényesen tagadja meg a szerződés megkötését. Az Ítéletábra szerint Indítványozó nem bizonyította az utaló magatartás tényállási elemeit, illetve hogy az Indítványozó által az üzemtervi ciklusban történt beruházásaival a beruházások időpontjában a vadászatra jogosult gazdagodott, nem az Alperes. [E körben félreértette az Ítéletábra Indítványozó előadását, ugyanis nem a beruházás kori gazdagodást, hanem a második üzemtervi ciklusban, azaz amitől kezdve Alperes lett a jogosult, Alperes gazdagodott a beruházásokkal, ugyanis az Indítványozó által létesített vadgazdálkodási eszközök (így a kerítés, lesek, stb.) és a vadállomány feletti rendelkezési jogot lényegében ellentételezési kötelezettség nélkül szerezte meg az Alperes.]

A felülvizsgálati eljárás

39. Indítványozó az Ítéletábra ítélete ellen a Törvényszék ítéletére kiterjedően 2019. szeptember 3. napján felülvizsgálati kérelmet (I/10. számon mellékelve) terjesztett elő a Kúriához, amiben kérte a sérelmezett ítéletek hatályon kívül helyezését és az eljárás elsőfokú bíróság új eljárására kötelezését. A felülvizsgálati kérelem indokolása röviden az alábbi.

40. A felülvizsgálati kérelmében előadta Indítványozó, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok téves jogszabályi értelmezés alapján jutottak arra a következtetésre, hogy Indítványozónak nincs perképesége, mert azt olyan személytől származtatja, akinek magának sincs haszonbérlethez kötött vadászati jogosultsága. Az eljáró bíróságoknak a perképeség hiányát megállapító döntése azt eredményezi, hogy a jogalkotó akaratával szemben, továbbá az Alaptörvénnyel ellentétesen a Vtv. 16. § (3) bekezdésében foglalt elszámolási kötelezettségnek

jelen ügyben nem kell megvalósulnia, mindannak ellenére, hogy az Alperes által sem vitatottan Indítványozó hozta létre a vadaskertet, a benne található vadászati és vadgazdálkodási berendezéseket és a vadaskertben található vadállomány kizárólagos tulajdonjoga Indítványozót illeti. Alperes továbbá sosem vitatta Indítványozónak a vadaskert használatára kiterjedő használati jogát.

41. Indítványozó a saját pénzeszközeiből megteremtette a vadaskert rendeltetésszerű működésének valamennyi feltételét. Indítványozó a [REDACTED] 1997-ben kötött szerződést a vadaskert létrehozására és 2007. március 29. napján fenntartási, üzemeltetési és bér vadászati szerződést kötöttek. Indítványozó a vadaskert 20 éves működtetése alatt számos szerződést kötött és teljesített harmadik személyekkel. Indítványozónak a tevékenységéről vezetett könyvei tartalmazzák a vadaskert minden vagyontárgyát és a teljes vadállományt. Indítványozó tevékenységébe kizárólag a vadaskert létrehozása és működtetése tartozott és tartozik. Tehát Indítványozó tevékenysége nem szűnhet meg elszámolás nélkül, mert az számviteli és adójogi szempontból kezelhetetlen, azáltal Indítványozó nem tudná befejezni a tevékenységét. E körben hivatkozott Indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésében foglalt jogára, amely szerint az elvont tulajdonjoga után Indítványozót az Alaptörvény értelmében megfelelő kártalanítás illeti meg.

42. A Vtv. 22-23. §§ határozzák meg a vadaskert létesítésének és működtetésének szabályait. Ezen szabály azt jelenti jelen ügyben, hogy a vadaskert létesítéséhez a vadászterület tulajdonosai – azaz a Közösség – hozzájárultak, ugyanakkor a létesítési engedélyt a [REDACTED] kapta. A Vtv. 22. § (6) bekezdése értelmében a Vadászati Hatóság évente vizsgálta azt, hogy a jogszabályi feltételek fennálltak-e.

43. Felhívta Indítványozó a figyelmet arra, hogy a Földművelésügyi Miniszter 63895/1997 számú határozata hatályát nem veszítette, illetve az módosításra sem került, így az abban foglaltakat figyelembe kellett volna venniük az első- és másodfokon eljáró bíróságoknak. A miniszteri határozat, illetve a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság 2008. október 21. napján kelt határozata is Indítványozó perbeli legitimációját igazolja, ugyanis Indítványozó a jogát a fenti határozatokban vadászati jogi jogosultként megjelölt [REDACTED] (érvényes engedményezés útján) származtatta. Illetve rámutatott Indítványozó, hogy a fent hivatkozott 2008. október 21-i határozat a [REDACTED] részére került kézbesítésre (és nem Indítványozó részére).

44. A [REDACTED] a Vadászati Hatóságtól a 2007. január 8-i beadványára sem hiánypótlási, sem elutasítási határozatot nem kapott, így a [REDACTED] és Indítványozó is joggal gondolta, hogy az előző ciklushoz hasonlóan a [REDACTED] a vadászatra jogosult.
45. Kiemelte Indítványozó, hogy a 10 éves időtartamra kötött szerződése 2017. február 28. napján szűnt meg a vadászati ütemterv lejártához igazodóan. Az elszámolási eljárást a Vtv. 16. § (3) bekezdése szabályozza. Az elszámolás érdekében Indítványozó igazságügyi műszaki szakértőt kért fel a vadaskert ellenértékének a megállapítására. Indítványozónak a [REDACTED] kötött szerződése azt tartalmazza, hogy a vadászatra jogosult a [REDACTED] ezért az elszámolás [REDACTED] és az alperes között kell, hogy megtörténjen. Az üzemtervi ciklus lejártát követően a [REDACTED] azonban nem kívánt részt venni az elszámolásban, ezért az elszámolásra és az annak alapján megállapított összegre vonatkozóan engedményezési szerződést kötött Indítványozóval. Az engedményezési szerződés megküldésre került Alperes részére is. Azonban a peres felek között vita alakult ki az elszámolással kapcsolatban, majd a tárgyalások megszakadtak. Ugyanakkor az alperes az elszámolás során sosem hivatkozott arra, hogy nem megfelelő tartalmú az engedményezési szerződés, vagy hogy Indítványozó elszámolás alapjául szolgáló joga hiányozna. Az Alperes által hivatkozott, a Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztályának 22.4/251-9410/2007 számú határozata, amely 2008. február 21. napján kelt akként nyilatkozik, hogy a mai naptól veszi nyilvántartásba a [REDACTED] kódszámú vadászterület vadászatra jogosultjaként. Ezzel kapcsolatban rámutatott Indítványozó arra, hogy a Vtv. 6. § határozza meg, hogy kit kell a vadászati jog jogosultjának tekinteni. Amely alapján Indítványozó határozott álláspontja szerint 2008. február 21. napjáig, azaz a Község nyilvántartásba vétele időpontjáig [REDACTED] volt a vadászati jog jogosultja. Azaz Indítványozó jogszerűen kötötte meg vele a fenntartási, üzemeltetési és bér vadászati szerződést. E körben pedig jóhiszeműen szerezte a vadászati jogát 2007. március 29. napján, amely jogát jogszerűen és jóhiszeműen gyakorolta ezt követően is
46. Hangsúlyozta Indítványozó, hogy a perben előterjesztett alperesi ellenkérelem tudomásra jutásáig nem volt tudomása arról sem, hogy 2008. február 21. napján a vadászatra jogosultnak Községet jegyezte be a vadászati hatóság.
47. A fent kifejtettek alapján Indítványozó határozott álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy nincs perképesége, mert ha a Község a vadászterület vadászati jog jogosultja, akkor is képviselővel kell rendelkeznie, mert a hatóság határozatában. Megjegyezte továbbá Indítványozó, hogy a jogalkotó észlelte a

fentiekben bemutatott problémát, ezért az engedélyhez és kötelezettségekhez kötött vadászati jogot ma már a jogi személyiség nélküli földtulajdonosi közösség kizárólag jogi személyen keresztül gyakorolhatja [Vtv. 10. § (3) bekezdés].

48. Indítványozó szerint a Közösség akarata nyilvánvalóan az volt, hogy a [REDACTED] járjon el képviselőjükként, így az Indítványozóval megkötött engedményezési megállapodása jogszerű és végrehajtható.

49. Az első- és másodfokú bíróság a téves jogalkalmazásával Indítványozó perképesességét nem ismerte el, ezért keresetét elutasította. Indítványozónak így ezen bírósági döntéssel elveszik az a joga, amit a jogalkotó, biztosít, hogy megtérítést követelhessen az alperessel szemben.

50. A felülvizsgálati kérelmet és az ellenkérelmet a Kúria a 2020. április 28. napján kelt, Indítványozó jogi képviselőjéhez 2020. május 28. napján kézbesített Pfv.VI.21.563/2019/5. számú ítéletével bírálta el (I/11. számon mellékelve). A felülvizsgálati ítéletében a Kúria Indítványozó felülvizsgálati kérelmét, mint alaptalant elutasította, a jogerős másodfokú ítéletet pedig hatályában fenntartotta. A kúriai ítélet – alig egyoldalnyi érdemi – indokolása az alábbi.

51. Megállapította a Kúria, hogy Alperesnek, mint a vadászati jog új jogosultjának a korábbi jogosulttal kell elszámolnia, azonban a Kúria megítélése szerint Indítványozó a per során nem tudta bizonyítani, hogy akár Indítványozó, akár a [REDACTED] a perbeli vadászterületen az Alperes haszonbérleti jogviszonyának kezdetét megelőzően vadászatra jogosult lett volna, és mint ilyet a hatóság nyilvántartásba vette volna. Így az Alperesnek nem állt fenn elszámolási kötelezettsége a [REDACTED] és az engedményes Indítványozó felé. Rögzítette a Kúria, hogy az Alperest megelőző időszakban nem a [REDACTED] volt a nyilvántartásba vadászati jogi jogosultként bejegyezve.

52. A Kúria megítélése szerint nem volt megállapítható a Vtv. 6. § sérelme sem, mert a nyilvántartásnak megfelelően került megállapításra a korábbi jogosult személye.

53. Kiemelte a Kúria, hogy az eljáró bíróságok nem Indítványozó perképesége hiányát állapították meg, hanem azt, hogy mivel sem Indítványozó, sem a [REDACTED] nem volt korábban a vadászati jog jogosultja, ezért Indítványozó nem jogosult a Vtv. szerinti elszámolást követelni az Alperestől, erre az igényre nem rendelkezik perbeli legitimációval.

54. A kisajátítás a Kúria megítélése szerint a perben nem merült fel, mivel Alperes nem jogosult a kisajátításra. Ezzel szemben a perben alapvető kérdésként az merült fel a Kúria

szerint Indítványozó kérhette az elszámolást a Vtv. 16. § (3) bekezdése alapján az új haszonbérő Alperessel szemben, illetve a kárigényei megalapozottak-e. Megállapította a Kúria, hogy a hivatkozott indokok alapján Indítványozó keresete nem volt megalapozott az Alperessel szemben. Megítélése szerint nem áll fenn az Alperes felelőssége azért, hogy indítványozó korábban kivel és milyen szerződéseket kötött és mit gondolt a beruházásai sorsáról, mivel Alperes ezek során nem került Indítványozóval kötelmi jogviszonyba.

55. A jó- vagy rosszhiszeműséggel kapcsolatban megállapította a Kúria, hogy azok nem voltak relevánsak az elszámolási jogviszony létrejöttében, illetve Indítványozó szerződéses partnere a [REDACTED] és nem Alperes volt. A Kúria szerint a felülvizsgálati kérelemben felvetett kérdésekben Indítványozó tévedését nem Alperes okozta. Az engedményezéssel a Kúria szerint a [REDACTED] és nem a bejegyzett vadászatra jogosult engedményezte a követelését Indítványozóra, így nincs jelentősége annak, h [REDACTED] esetlegesen jogosult volt a Közösség képviselőtére, mert a szerződést nem képviselőként, hanem a maga nevében kötötte.

56. A Kúria nem vizsgálta Indítványozó azon hivatkozását, hogy a Vtv. 9. § (4) bekezdése alapján a vadaskertben tartott vadak Indítványozó tulajdonában állnának, mivel megítélése szerint ezen érvelését Indítványozó az első- és másodfokú eljárásban nem terjesztette elő és ez egyébként új kereseti kérelmet jelentene.

II. A bírósági döntések alaptörvény-ellenességének okai

57. Elöljáróban fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság elvárja a rendesbíróságoktól, hogy ítélezésük során az ügy alapjogi aspektusait figyelembe vegyék. Az Alaptörvény 28. cikkének első mondata ([a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik) az állam (a bíróságok) kötelezettségévé tette, hogy az alapjogokat a magánjog alanyai közötti viszonyokban is érvényre juttassa. Emellett természetesen a jogalkotó feladata az Alaptörvényben foglalt jogok érvényesítése a normaalkotási tevékenysége során, de amint a magánjogi jogszabályoknak meg kell felelniük az Alaptörvényben foglaltaknak, úgy a magánjogi jogalanyokra is – közvetett módon – kihat az Alaptörvény normatartalma, a valódi alkotmányjogi panasz intézményén és a rendes bíróságok joggyakorlatán keresztül.

58. Ezzel a rendes bíróságok ítélező tevékenysége ténylegesen is alkotmányjogilag kötötté vált, tevőleges védelmi kötelezettségük keletkezett az alapjogvédelem terén. Az Alaptörvény említett rendelkezése **azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat.** Amint az Alkotmánybíróság azt az alkotmányjogi panasz jogintézményével összefüggésében kifejtette: „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; 13/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [30]}.

59. Mindezek – amint ezt az Alkotmánybíróság már több esetben is hangsúlyozta – nem azt jelentik, hogy a bíróságoknak közvetlenül az Alaptörvény rendelkezéseire kellene alapítaniuk a döntéseiket, hanem azt, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során **figyelemmel kell lenniük a releváns alkotmányossági szempontokra** {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]}.

60. Elöljáróban hangsúlyozzuk, hogy a jelen alkotmányjogi panasz hangsúlyozottan nem ütközik az ún. negyedfokú jogorvoslat tilalmának elvébe, a beadványban foglaltakat semmiképpen nem lehet ekként értelmezni, az egyértelműen ellentétes lenne az Indítványozó előadásával és annak szándékolt tartalmával, mely tehát nem „önmagában” támadja a bírói döntéseket, hanem a továbbiakban részleteiben kifejtendő alkotmányjogi kontextusban.

A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme

Az Emberi Jogok Európai Bírósága irányadó gyakorlata – EJEE 6. cikk

61. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkében szabályozza a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ezzel kapcsolatban az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) következetes gyakorlata alapján megállapítható, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogot a jogállamiság elvének fényében kell értelmezni. A jogállamiság elvének egyik alapvető aspektusa a jogbiztonság (Okuyar és mások kontra Törökország, § 73).

62. Továbbá a Bíróság hangsúlyozta a tisztességes eljáráshoz való jog védelmének körében, hogy az eljáró bíróságoknak mindenkor a hatásköri szabályait betartva kell eljárniuk. Ugyanis az a bíróság, amely mindenfajta magyarázat nélkül, a vonatkozó szabályokat szándékosan megszegve túllépi a hatáskörét, nem tekinthető „törvény által létrehozott bíróságnak” a kérdéses eljárásban (Sokurenko és Strygun kontra Ukrajna, §§ 27-28).

63. A tisztességes eljáráshoz való jog vizsgálata körében a Bíróság amellett foglalt állást, hogy a tisztességes eljárás követelményeinek teljesülését az eljárás egészének értékelése alapján lehet megállapítani. Az, hogy egy eljárás tisztességes volt-e, az eljárás egészének vizsgálatával állapítható meg (Ankerl kontra Svájc, § 38; Centro Europa 7 S.R.L. és di Stefano kontra Olaszország [GC], § 197). 178. Ezzel együtt bizonyos feltételek mellett minden, az eljárás tisztességességével kapcsolatos hiányosság orvosolható az eljárás egy későbbi szakaszában, akár egy azonos szintű (Helle kontra Finnország, § 54), akár egy magasabb szintű bíróság által (Schuler Zraggen kontra Svájc, § 52; vö. Albert és Le Compte kontra Belgium, § 36; Feldbrugge kontra Hollandia, §§ 45-46). 179. Mindenesetre akkor, ha a hiányosság a legmagasabb bírói fórum tekintetében áll fenn – például mert nincs lehetőség reagálni az e bíróság elé terjesztett megállapításokra –, sérül a tisztességes tárgyaláshoz való jog (Ruiz-Mateos kontra Spanyolország, §§ 65-67). Egy eljárási hiba csak akkor orvosolható, ha az érintett döntést felülvizsgálhatja egy független bírói fórum, amely teljes hatáskörrel rendelkezik és biztosítja a 6. cikk 1. bekezdésében foglaltak érvényesülését. E tekintetben a fellebbviteli

bíróság felülvizsgálati hatáskörének terjedelme a fontos, amit az ügy körülményeinek fényében kell vizsgálni (Obermeier kontra Ausztria, § 70).

64. Az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jog megköveteli, hogy a peres feleknek hatékony bírósági jogorvoslattal rendelkezzenek, amely lehetővé teszi számukra polgári jogaik érvényesítését. (Beles és mások kontra Cseh Köztársaság, § 49; Nait-Liman kontra Svájc [GC], §112)

65. Mindenkinek joga van arra, hogy bírósághoz forduljon „polgári jogaival és kötelezettségeivel” kapcsolatban. Ilyen módon a 6. cikk 1. bekezdése magában foglalja a „bírósághoz való jogot”, amelynek egyik aspektusa a hozzáférés joga, azaz polgári ügyekben a bíróság előtti eljárás megindításához való jog (Golder kontra Egyesült Királyság, § 36; Nait-Liman kontra Svájc [GC], §113). A „bírósághoz való jog” és a hozzáférés joga nem abszolút jogok. Korlátozásoknak vethetők alá, de ezek nem szűkíthetők vagy csökkenthetők az egyének hozzáférést olyan módon vagy mértékben, amely már ezen jog lényegét vonná el (Philis kontra Görögország, § 59; De Geouffre de la Pradelle kontra Franciaország, § 28, és Stanev kontra Bulgária [GC], § 229). A korlátozás úgyszintén nem lesz összeegyeztethető a 6. cikk 1. bekezdésével, ha nincs „legitim célja” és nem mutatható ki „ésszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél között” (Ashingdane kontra Egyesült Királyság, § 57; Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65; Markovic és mások kontra Olaszország [GC], § 99).

66. A Bíróság rámutatott, hogy a bírósághoz fordulás jogának gyakorlatinak és hatékonynak kell lennie. E követelmény pedig sérülhet, ha a nemzeti bíróságok különösen szigorú eljárásjogi jogértelmezése (eltúlzott formalizmus) megfoszthatja a kérelmezőket a bírósághoz való hozzáférés jogától (Perez de Rada Cavanilles kontra Spanyolország, § 49; Miragall Escolano kontra Spanyolország, § 38; Société anonyme Sotiris és Nikos Koutras ATTEE kontra Görögország, § 20; Beles és mások kontra Cseh Köztársaság, § 50; RTBF kontra Belgium, §§ 71, 72, 74; ; Zubac v. Croatia [GC], § 97). Az eljárási szabályok alkalmazása során tehát a bíróságoknak el kell kerülniük a túlzott formalizmust, amely hátrányosan befolyásolhatja az eljárás tisztességességét, és a túlzott rugalmasságot, amely feleslegessé tenné az alapszabályban megállapított eljárási követelményeket (Hasan Tunç és társai kontra Törökország, §§32–33.)

67. A polgári jogi igényeknek bíróság elé terjeszthetőnek kell lenniük (Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65; Sabeh El Leil kontra Franciaország [GC], § 46). A 6. cikk 1. bekezdése részletesen meghatározza azokat az eljárási garanciákat, amelyeket a polgári jogi eljárásokban a felek számára biztosítani kell. A rendelkezés célja mindenekelőtt a felek és a

megfelelő igazságszolgáltatás érdekeinek védelme (Nideröst-Huber kontra Svájc, § 30). Ezért a peres feleknek lehetőséget kell adni arra, hogy a szükséges hatékonysággal érveljenek ügyük mellett (H. kontra Belgium, § 53).

Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata – Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése

68. Az Alkotmánybíróság Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

69. A „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem [...] az Alkotmány alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és eljárásra vonatkozóan - olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás ’méltánytalan’ vagy ’igazságtalan’, avagy ’nem tisztességes’ [6/1998. (III. 11.) AB határozat]. A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelménye több elvet és garanciális elemet is magában foglal, így a bírósághoz fordulás jogát, a pártatlanság, valamint a jogegyenlőség követelményét, az ésszerű időn belüli eljárást, a fegyveregyenlőség elvét és a jogorvoslathoz való jogot is.

70. A tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a 21/2014. (VII. 15.) AB határozat alapján „nincs akadálya a tisztességes eljáráshoz való jogot értelmező, de már hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatok egyes elvi megállapításai felhasználásának az Alaptörvény értelmezésekor, mivel azok összhangban vannak az Alaptörvény céljával és értelmező rendelkezéseivel is” (Indokolás [50]–[60]).

71. Az Alkotmánybíróság Alaptörvény hatálybalépését követően is töretlen gyakorlata értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.

72. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat ekként foglalta össze: „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön.

A bírósághoz fordulás joga

73. A tisztességes eljáráshoz való jog körében több határozatában is kiemelte részjogosítványként az Alkotmánybíróság a törvényes bíróhoz való jogot. A 32/2002. (VII. 4.) AB határozatában összefoglalta a Testület e jog tartalmi elemeit, ezek a következők: „az a szerv minősül bíróságnak, amelyet (1) törvény hoz létre, (2) igazságszolgáltatási tevékenységet végez, amelynek keretében jogszabályokat alkalmaz, (3) *eljárását törvény szabályozza*, (4) a végrehajtó hatalomtól független, (5) eljárása nem titkos, (6) határozata kötelező érvényű. (ABH 2002, 153, 159–160.)”

74. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bírói fórum (bíró) járjon el.” {32/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}

75. A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos érvényesülése tehát magában foglalja az eljárás azon követelményét, hogy az megindítható legyen egy arra hatáskörrel rendelkező bírói fórum előtt. Ahogy azt az Alkotmánybíróság már az Alkotmány 57. § -ával összefüggésben is kifejtette – amely esetjogot az alaptörvényi megfogalmazás azonossága miatt a mai napig irányadónak tart a fórum –, az eljárásnak ahhoz kell vezetnie, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és köteleességeket az ott írt módon valóban "elbírálja": az összes, az Alkotmányban részletezett követelmény – a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, az, hogy a tárgyalás igazságosan (a nemzetközi egyezmények szóhasználatával: fair, équitablement, in billiger Weise) és nyilvánosan folyjék – ezt a célt szolgálja, csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni.

76. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azt is rögzítette, hogy a bírósághoz való fordulás alapvetőjoga nemcsak a beadványok előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A személyek alanyai, alakítói és

nem tárgyai, „elszenvedői” a bírósági eljárásnak. Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelességeiket elbírálja (s ne csak az ezeket tartalmazó beadványról mondjon véleményt), és arra is, hogy lehetőséget kapjanak a bírósági döntés alapjául szolgáló tényállással és jogi kérdésekkel kapcsolatban nyilatkozataik megtételére. [59/1993. (XI. 29.) AB határozat].

Az indokolt bírósági döntéshez való jog

77. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti az indokolt bírói döntéshez való jogot is. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. [IV/3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, ABH 2012,131.; Indokolás (4) bekezdése] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. [3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, ABK 2012, 504-505.; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, ABK 2012, 622-624; Indokolás (5)].

78. Az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben

azt a minimális elvárás mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [összefoglalóan lásd: 7/2013. (III. 1). AB határozat].

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

A bírósághoz fordulás joga

79. A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az eljáró bíróságok megtagadták Indítványozó perbeli legitimációját, aminek következtében Indítványozó elesett a jogai peres eljárásban történő érvényesítése lehetőségétől.

80. A vonatkozó bírósági gyakorlat értelmében az aktív vagy passzív perbeli legitimáció eljárásjogi jellegű kérdés, azt fejezi ki, hogy a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy a per csak meghatározott személy vagy személyek ellen indítható meg [850/2003. számú polgári elvi határozat]. A fél perbeli legitimációjáról való bírósági döntés ez alapján egy eljárási jogi kérdés, a bíróság ezzel kapcsolatos eljárását, illetve azt, hogy mikor tagadható meg a féltől a perbeli legitimáció per a bíróságnak az eljárással kapcsolatos hatásköri szabályai rendezik.

81. Ahogy arra a Bíróság is rámutatott a korábbi esetjogában, a bírósághoz fordulás joga nem abszolút jog. Azonban ezen jog korlátainak legitimnek kell lennie. Amennyiben a korlátozásnak nincs „legitim célja” és nem mutatható ki „ésszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél között, úgy nem tekinthető tisztességesnek a korlátozás. Az aktív és passzív perbeli legitimáció, mint korlátozás *in genere* legitim célt szolgálhat az adott peres eljárásokban. Hiszen amennyiben a jogszabály csak bizonyos személyi kör esetében ad jogosultságot a perlésre vagy a perelhetőségre, úgy jogszerű elvárás lehet a peres felek felé, hogy valóban csak az állhasson perben, akit erre a jogszabály előzetesen feljogosít. Ellenkező esetben ugyanis számos esetben feleslegesen kellene lefolytatni a pert, ugyanis megeshet, hogy olyanok között folyik az eljárás, akik egyébként a jogszabály által nem feljogosítottak, így *ex lege* esetükben az anyagi jogi igény is kizárt lenne.

82. Ugyanakkor kiemelten fontos hangsúlyozni, hogy a bírósághoz fordulás joga korlátait – a vonatkozó gyakorlat értelmében – nem lehet túlzott formalizmussal értelmezni, mivel azáltal kiüresedne az adott jogintézmény, ami végső soron a bírósághoz fordulás jogát sértene meg. Az Alaptörvény 28. cikk szerinti értelmezési alapelv is megköveteli az eljáró bíróságoktól, hogy az eljárásuk és a jogértelmezésük során mindenkor tekintettel legyenek az adott jogszabály alapvető jogi vetületére. A perbeli legitimáció esetében ez azt jelenti, hogy a bíróságnak biztosítania kell a peres fél számára a bírósághoz fordulás jogát, azt csak akkor tagadhatja meg a féltől, ha a fél valóban nem jogosult a jogszabály alapján a perlekedésre. Ugyanis, ha az adott ügyben a féltől a bíróság önkényesen tagadja meg a perbeli legitimációt, úgy a bíróság lényegében megfosztja a felet a jogai peres úton történő érvényesíthetősége lehetőségétől.

83. A perbeli legitimáció esetében a fentiek szerinti túlzott formalizmusra enged következtetni, ha a vonatkozó tényállás, a felek, illetve a velük kapcsolatba kerülő hatóságok gyakorlatával ellentétesen tagadja meg a bíróság valamely féltől a perbeli legitimációt. Jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban viszont pontosan ez történt. Az eljáró bíróságok annak ellenére tagadták meg Indítványozótól a perbeli legitimációját, hogy Indítványozó a perben vizsgált üzemtervi ciklus elején a vadászatra jogosult [REDACTED] bérleti szerződést kötött, az üzemtervi ciklus lejártát követő a [REDACTED] érvényes engedményezés útján megszerezte az Alperessel történő elszámolás jogát. A köztes időben pedig minden olyan személy, aki a vitatott vadászati joggal valamilyen kapcsolatba került, a [REDACTED] tekintette a vadászati jog jogosultjának, és nem a tulajdonosi Közösséget. A vizsgált üzemtervi ciklus elején, 2007. március 29. napján Indítványozó és a vadászati hatóság nyilvántartásában akkor vadászatra jogosultként feltüntetett [REDACTED] szerződést kötöttek. Azzal egyidejűleg a [REDACTED] a vadászati jogosultsága bejegyzését kérte a vadászati hatóságtól. Tehát a szerződés megkötésekor *de iure* és *de facto* a vadászati jog jogosultja a [REDACTED] volt. A bejegyzés iránti kérelemben is ő volt megjelölve jogosultként, azonban egy évvel a kérelem benyújtását követően nem a [REDACTED], hanem az általa képviselt Közösséget jegyezte be a hatóság. Viszont e körülmény a fennálló állapoton semmit nem változtatott, ugyanis – ahogy az a tényállásból és a felek előadásaiból is kitűnik – sem a Közösség, sem a Hatóság, sem pedig Alperes, aki felé például a bérvadászati díjat teljesítették, nem kifogásolta [REDACTED] vadászati joga esetleges hiányát.

84. Holott ha ezen 10 éven át tartó helyzet sérelmes lett volna, azzal kapcsolatban a hatóságnak is fel kellett volna lépnie, illetve Alperesnek is, aki ugyan nem volt szerződő fél az Indítványozó és a [REDACTED] között 2007-ben létrejött szerződésben, azonban annak

folyományaként tetemes anyagi juttatásban részesült. Amit azonban nem fogadhatott volna el, ha az nem a jogosulttól származik. Alperes viszont ezt elfogadta, ami azt jelenti, hogy a [REDACTED] jogosultságát is elfogadta. Ráadásul a pert közvetlenül megelőző egyeztetési tárgyalást Alperes kimondottan a [REDACTED] és Indítványozóval szemben kezdeményezte, azaz irányukba kívánta teljesíteni az elszámolási kötelezettségét, mivel őket tekintette jogosultnak. A per során erre rámutatott Indítványozó, és kiemelte, hogy Alperes – amennyiben sikerült volna mindkét fél számára elfogadható egyezséget kötni – kész lett volna az elszámolást a [REDACTED] és Indítványozó felé teljesíteni.

85. Megjegyezzük, hogy Indítványozó ezen fenti érvrendszerére Alperes érdemi védekezést nem tudott előterjesztani a per során, és nem is cáfolta meg Indítványozó fenti állítását. Így kijelenthető, hogy a vadászati joggal kapcsolatba került személyek közül 10 évig *de facto* mindenki a [REDACTED] tekintette a vadászati jog jogosultjának.

86. Emellett – és ez tény – a Közösség önmagában nem jogképes, mivel polgári jogi társaság, ezért jogilag nem is tudott volna a saját nevében eljárni a vadászati jogosultság bejegyzése iránti eljárásban, így pedig jogilag elvárhatatlan lett volna Indítványozótól, hogy a Közösséggel mint olyannal kössön szerződést. Illetve a Közösség tagja szinte maradéktalanul a [REDACTED] tagjai is voltak, így még azt sem lehet állítani, hogy a [REDACTED] mint teljesen független, harmadik személy vindikálta volna magának a vadászati jogot.

87. A fentieket hangsúlyozottan nem azért adtuk elő, mert jogi alapon vitatnánk a bíróságok döntését, hanem annak bemutatása érdekében, hogy a t. Alkotmánybíróság számára is érzékeltessük, hogy az eljáró bíróságok a túlzott formalizmus és az önkényes jogértelmezésük folyományaként tagadták meg Indítványozótól a perbeli legitimációját. Ugyanis a [REDACTED] vadászati jogosultsága 10 évig az Alperes, a felek, a Közösség és a Hatóság által sem vitatottan fennállt, így pedig az érintett személyek egyértelmű és hosszú időn át fennálló gyakorlata értelmében az elszámolást is a [REDACTED] illetve az elszámolás jogot engedményezés útján megszerző Indítványozóval kellett volna lefolytatnia Alperesnek.

88. A fentiekben kifejtettekre az eljáró bíróság egyáltalán nem voltak tekintettel. Különösen sérelmes, hogy a túlzottan formalizált és így önkényes jogértelmezésükkel kiüresítették a perbeli legitimáció alapjogi vetületét. Holott *de facto* és *de iure* is fennállt Indítványozó perbeli legitimációja, amit azonban az eljáró bíróságok megtagadtak Indítványozótól. Ezáltal megfosztották Indítványozót a bírósághoz fordulás jogától, aminek következtében sérült

Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga.

89. A bírósághoz fordulás joga az anyagi jogi igények esetén azt a követelményt támasztja a bíróságokkal szemben, hogy a felek által a perbe vitt jogaikról és követeléseikről a bíróságok érdemben hozzanak döntést. Amennyiben az eljáró bíróságok annak ellenére nem hoznak döntést egy kérelem tárgyában, hogy azt a fél jogszerűen a perbe vitte, akkor sérül a félnek a bírósághoz forduláshoz való joga, hiszen így a bíróság előtti jogérvényesítéstől fosztja meg őt a bíróság.

90. Emellett a perbe vitt anyagi jogai esetében is súlyosan sérült Indítványozónak a bírósághoz forduláshoz való joga. Ugyanis a tételes elszámolás jegyében már a pert megelőző egyeztetések során is, illetve a keresetében is kérte a vadaskertbe általa telepített vadállománynak az Alperes általi megtérítését, mivel a vadállomány Indítványozó tulajdonát képezi, azonban annak ellenértékét az Alperes nem térítette meg Indítványozónak. Keresetében többek között a vad fajtája és a példányszáma alapján kérte az elszámolást az Alperestől. Ezen kérelmét a fellebbezésében is megjelölte, illetve a felülvizsgálati kérelmében is kérte az általa telepített vadállomány értékének a megtérítését.

91. A Kúria viszont ezen kérelmét arra hivatkozással utasította el, hogy Indítványozó ilyen kérelemmel a per során korábban nem állt elő, így ezen kérelmét a Kúria nem bírálhatja el. A Kúria súlyosan önkényesen járt el e körben, hiszen a felek által a per során nem vitatottan Indítványozó tulajdonában állnak a telepített vadak, ami értékének a megtérítését már a keresetében is kérte Indítványozó, azaz a Kúriának is érdemben kellett volna foglalkoznia ezzel a kérelemmel.

92. Azáltal viszont, hogy a Kúria nem foglalkozott Indítványozó ezen kérelmével, önkényesen megfosztotta Indítványozót attól, hogy a perbe vitt anyagi jogát érvényesíthesse. Így pedig súlyosan sérült Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, azon belül is a bírósághoz forduláshoz való joga.

Az indokolt bírósági döntéshez való jog

93. Indítványozó részletes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, amelyben részletesen bemutatta, hogy mi alapján kellett volna megállapítaniuk az alsóbb fokú bíróságnak a perképeségét (perbeli legitimációját).

94. A Kúria azonban Indítványozó részletes felülvizsgálati kérelméből egy részletet kiragadott, és az alapján – a kérelem többi részét lényegében nem is vizsgálva – elutasította Indítványozó kérelmét. A perképeség kifejezés (és nem a perbeli legitimáció) használata miatt került elutasításra a felülvizsgálati kérelem, holott, ha a Kúria a kérelmet annak valós tartalma alapján vizsgálta volna és bírálta volna el, úgy nem juthatott volna más következtetésre, mint arra, hogy Indítványozó nyilvánvaló szándéka a perbeli legitimációja kérdésének tisztázása irányult.

95. Ezzel szemben a Kúria ítélete indokolása – a Kúria által hivatkozott bírósági gyakorlat és a Vtv. rendelkezései bemutatását követően – nem éri el az egy oldalt, amiben a Kúria nem adta érdemi indokait a felülvizsgálati kérelem elutasításának. Hanem csupán sommázta a korábban eljárt bíróságok indokolásait.

96. Különösen iratellenes a Kúria indokolásában a vadaskertbe telepített vadállomány megtérítésével kapcsolatos kérelem elutasítása, ugyanis Indítványozó ezen igényét a Kúria állításával ellentétesen nem a felülvizsgálati kérelmében kérte először, hanem már a keresetlevelében és a fellebbezésében is. A Kúria azonban az ítélete indokolásában egyáltalán nem foglalkozott azzal, hogy Indítványozó ezen, az eljárás korábbi szakaszában jogszerűen a per tárgyává tett igényével, és arra sem adott érdemi magyarázatot, hogy miért hagyta figyelmen kívül Indítványozó ezzel kapcsolatos korábbi előadásait. Ezáltal pedig nem állapítható meg a Kúria döntéséből, hogy azt valójában milyen indokokra alapozta.

97. A fentiek alapján megállapítható, hogy a Kúria ítélete indokolása nem felel meg az indokolt bírói döntés alkotmányos követelményeinek, így pedig súlyosan sérti Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, azon belül is az indokolt bírói döntéshez való jogát.

A tulajdonhoz való jog sérelme

Az EJEB gyakorlata a tulajdonhoz való jog körében – az Egyezmény I. Kiegészítő Jegyzőkönyve I. cikke alapján

98. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több esetben foglalkozott a tulajdonhoz való jog terjedelmével. A Bíróság kimunkált gyakorlata értelmében a tulajdonhoz való jog nem korlátozhatatlan alapjog, azonban minden tulajdonjog korlátozásnak „legitim célt” kell

szolgálnia, „jogszerűnek” kell lennie, és a jogkorlátozásnak az elérendő céllal arányban kell állnia.

99. A Bíróság kijelentette, hogy azokban az ügyekben, ahol a Bíróság megállapította a bírósághoz fordulás jogának sérelmét, és az indítványozó az Egyezmény I. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkében foglalt tulajdonhoz való jog sérelmére is hivatkozott, hogy nem lehet az utóbbi jog sérelmének megállapíthatóságát függővé tenni attól, hogy milyen szituáció állt volna fenn, ha indítványozónak nem sérült volna a bírósághoz fordulás joga.

Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata - Az Alaptörvény XIII. cikk sérelme

100. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tulajdonhoz való jogot. Az AB klasszikus megfogalmazásában: „Az Alkotmány a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa.” (64/1993. (XII. 22.) AB-határozat.)

101. A tulajdonvédelem körében az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében különbséget kell tenni a polgári jogi és az alkotmányos tulajdonvédelem között: az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével {7/2015. (III. 19.) AB határozat, Indokolás [45]}. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {legutóbb: 3052/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [13]}

102. A jelen panasz alapjául szolgáló perben vitatott elszámolással érintett vadaskert létesítményeit és a teljes vadállomány Indítványozó telepítette. A vonatkozó jogszabályok értelmében a létesítmények és a vadállomány értékével Alperesnek el kellett volna számolnia a vadászati jog korábbi jogosultjával, azaz a [REDACTED] illetve a vadakat telepítő Indítványozóval. A [REDACTED] Indítványozóra engedményezte az Alperessel szemben fennálló követelését.

103. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme körében előadottak alapján megállapítható, hogy Indítványozó igenis jogosult volt a perlésre, az kereseti kérelmét, amelyben kérte a

bíróságokat, hogy kötelezzék Alperest a Vtv. szerinti tényleges elszámolás lefolytatására, nem utasíthatták volna el a bíróságok.

104. A kártérítés és az alkotmányos tulajdonvédelem összefüggése tekintetében az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a kártérítéshez való jog nem vezethető le alapjogként az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdéséből {32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [135]}, a tulajdonhoz való jog alkotmányos szintű védelméből nem lehet levezetni a tulajdon polgári jogi sérelmének kártérítési értékgaranciáját, a polgári jogi kártérítés nem a tulajdon alkotmányos értékgaranciája és alkotmányosan nem is kell hogy az legyen {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [28]; 3041/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [26]}.

105. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy Indítványozó nem a kártérítéshez való jogát kívánja a tulajdonhoz való jog keretein belül érvényesíteni, hanem azt sérelmezi, hogy az őt a Vtv. szerint megillető elszámolás a bíróságok önkényes eljárása és jogalkalmazása miatt nem történhetett meg. Indítványozó több mint 100 millió forintnyi őt megillető elszámolástól esett el amiatt, mert a bíróságok megfosztották az őt jogosan megillető perbeli legitimációtól. Holott, ha a bíróságok biztosították volna számára a perbeli legitimációját, úgy a perben érvényesíteni tudta volna az elszámolási igényét.

106. A perben, és az azt megelőző 20 évben senki nem vitatta, hogy a vadaskertben minden beruházást Indítványozó eszközölt. Indítványozó készítette a vadaskert kerítését, a különböző vadgazdálkodási létesítményeket, ezek karbantartását is Indítványozó végezte, illetve a jelentős vadállományt is Indítványozó vásárolta a vadaskertbe. Ezen létesítmények és a vadállomány is Indítványozó tulajdonában állnak, azonban a 2017. március 1. napjától induló üzemtervi ciklustól kezdve azokat nem Indítványozó használja, hasznaikat nem Indítványozó szedi, hanem az Alperes.

107. Az új vadászati jogosultnak a Vtv. szerint az elszámolás keretében kellene megtérítenie a létesítmények és a vadak értékét, azonban Alperes ezt az elszámolást nemhogy Indítványozó (és az engedményező ██████████ felé nem teljesítette, de még az Alperes által állított korábbi jogosult Közösség felé sem. Azaz Alperes az általa nem kifizetett elszámolás értékével úgy gazdagodott, hogy annak értéke egyértelműen Alperesnek felróhatóan hiányzik Indítványozó oldalán.

108. Ezen fennálló helyzet súlyosan sérti Indítványozó tulajdonhoz való alkotmányos jogát, hiszen a vonatkozó jogszabályok értelmében, mint engedményes Indítványozó jogszerűen tart igényt – az Alperes által sem vitatottan – az Indítványozó által eszközölt beruházások

megtérítésére. A jelen kérelem alapjául szolgáló perben azonban ettől az igényérvényesítéstől Indítványozót önkényesen fosztották meg a bíróságok. Ezáltal pedig súlyosan sérült Indítványozónak a bírósághoz forduláshoz való joga sérelmén keresztül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való alkotmányos joga.

III. Kérelem

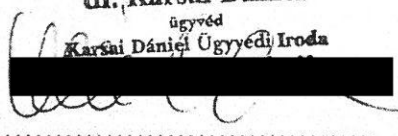
Összegezve a fentebb kifejtett indokokat, megállapítható, hogy a Kúria, a Fővárosi Ítéltábla, illetve a Budapest Környéki Törvényszék ítéletei súlyosan sértik az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való alkotmányos jogát.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen beadványban részletesen kifejtettek alapján a Kúria Pfv.VI.21.563/2019/5. számon meghozott ítéletét, a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.096/2019/10-I. ítéletét, illetve a Budapest Környéki Törvényszék 3.G.40.813/2017/18. számon meghozott ítéletét, mint alaptörvény-ellenes bírói döntéseket semmisítse meg.

Kelt: Budapest, 2020. július 27.

Tisztelettel,

Az Indítványozó képviselőjében:

dr. Karsai Dániel
ügyvéd
Karsai Dániel Ügyvédi Iroda

Karsai Dániel Ügyvédi Iroda

dr. Karsai Dániel András

ügyvéd